

Skattebetalarna:

Finansdepartementet

Skatte- och tullavdelningen,
Enheten för mervärdesskatt och punktskatter
Kansliråd
Johan Westlund

Stockholm 2 januari 2024

Er referens: Fi2023/02703

Remissyttrande

Promemorian Justerad skatt på tobak och nikotin

Skattebetalarnas Förening tillstyrker regeringens förslagen i promemorian Justerad skatt på tobak och nikotin (Fi2023/02703) i de delar som beträffar sänkt skatt på snus. Samtidigt ställer sig Skattebetalarnas Förening skeptiska till förslagen om ytterligare indexeringar av skatter på tobak och nikotin och skulle hellre se en avveckling av indexerade skatter även på tobaksskatteområdet.

Regeringen föreslår i promemorian Fi2023/02703 att skatten på snus bör sänkas och att skatten på bl.a. cigaretter bör höjas. Regeringen motiverar sitt förslag med att cigaretter bör beskattas så hårt som möjligt för att minimera förbrukningen, och att skatten på snus bör sänkas för att bättre spegla de lägre hälsoriskerna vid snusanvändning. Skattenivåerna som regeringen föreslår framstår dock som godtyckliga. Regeringen argumenterar inte för att skattenivån bör spegla samhällskostnaden och försöker inte heller beräkna samhällskostnaderna för skadeverkan av cigaretter och annan tobak, utan att de istället ska vara kostnadsdrivande för att prisa ut cigaretter. Motivet till sänkt skatt på snus är således delvis för att erbjuda ett alternativ till rökning. Med om det är ambitionen borde skatten på snus sänkas ytterligare. Om skademinimering är målsättningen kan punktskatten på snus ifrågasättas helt och hållet.

Vidare vill Skattebetalarnas Förening lyfta frågan om rimligheten i KPI-indexering av tobaksskatter. Punktskatter bör utformas för att antingen täcka de kostnader som förbrukningen innebär för samhället, eller vara så pass höga att de leder till en total utfasning av den beskattade varan. Det förstnämnda är föremål för en ekonomisk kalkyl, det andra är en rent politisk fråga. Det är inte nödvändigtvis så att de externa kostnaderna som uppstår följer KPI-utvecklingen, utan kan vara både högre och lägre. Att då ha KPI-indexerade skatter framstår som en klumpig konstruktion, som framstår vara en rent statsfiskal konstruktion för att säkra skatteintäkter.

Därtill är KPI-indexeringen utformad för en stabilare ekonomisk miljö med låg inflation. KPI-indexeringen leder i dagens ekonomiska miljö till en kraftig höjning av skatter på varor som i sin tur ger högre priser, och kommer alltså fortsätta pressa inflationen uppåt. Det är inte klok politik.

Till sist bör det konstateras att det även finns demokratisk kritik mot KPI-indexerade skatter. Skattehöjningar bör beslutas av riksdagen föregångna av politisk debatt där även medborgare kan göra sin röst hörd, inte ske mer eller mindre per automatik. Antalet skatter som är indexerade bör hållas till ett minimum.

Avslutningsvis vill Skattebetalarnas Förening påpeka det kuriösa i att regeringen argumenterar för att indexeringen leder till ett mer "lättförståeligt" system, och exemplifierar med hur bland annat skiktgränsen för statlig inkomstskatt är indexerad. Givet hanteringen av skiktgränsen för statlig inkomstskatt i den senaste budgeten är det svårt att se detta som ett mer lättförståeligt eller förutsägbart system.

Skattebetalarnas Förening

Christian Ekström
Vd

Erik Bengtzboe
chefekonom

Skattebetalarnas Förening

Box 3319 103 66 Stockholm Besöksadress: Sveavägen 66 08-613 17 00 www.skattebetalarna.se